

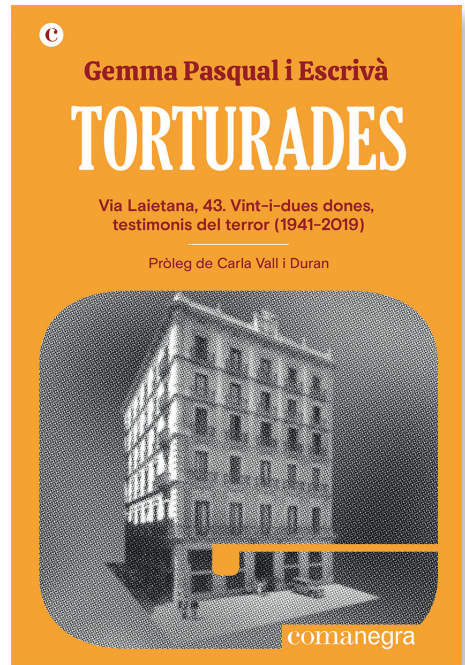
TORTURADES

VIA LAIETANA, 43

Vint-i-dues dones, testimonis del terror

Prop de dos anys d'investigació i una gran quantitat d'entrevistes han fet que **Gemma Pasqual i Escrivà** se sàpiga de memòria els replecs més foscos de la comissaria de policia de Via Laietana. El de Via Laietana, 43, és probablement l'**edifici més carregat de violència del segle XX català**. Al llarg dels anys i fins a dia d'avui, una gran quantitat d'acusacions de **tortura i violència policial** planen sobre l'edifici deixant-hi una ombra espessa, i aquest llibre mira d'aclarir-la gràcies a la veu de les dones. La veu de vint-i-dues dones filtrada amb sensibilitat, però sense edulcorants, per Gemma Pasqual i Escrivà. Moltes parlen explícitament **per primera vegada** de les tortures que van patir a mans de la policia espanyola.

Vint-i-dues dones trencant el silenci sense por, per **combatre la impunitat i la desmemòria**. Elles ens expliquen el que hi van viure; les seqüeles físiques i emocionals d'aquell tràngol i quina relació tenen amb el record. Són relats de dignitat i justícia. **El cas més antic és del 1941; el més recent és del 2019**. Des del cas de Soledad Real fins al de Xènia Garcia, passant pels de dones com Núria Cadenes, Mireia Comas, Pilar Rebaque o les germanes Eva i Blanca Serra.

Preu: 22€ · Format: 14x21 (rústica)
Pàgines: 320 · ISBN: 978-84-19590-15-2

Per a qualsevol petició contacteu amb:
Neus Chordà - neus@neuschorda.com
Aida Chavarria - comunicacio@comanegra.com

© Maria Casas / Comanegra

Un recorregut que descarta qualsevol temptació de creure que les tortures a Via Laietana van ser cosa només del règim franquista.

Com diu **Carla Vall i Duran al pròleg**: «Després de llegir el dolor que els van provocar, només puc dir que penso que aquesta obra posa un maó important a la paret per a la restauració de la memòria col·lectiva. I que també, de ben segur, serà una obra especial per a cadascuna de les dones que l'han fet possible. A algunes ja les coneixia, i les respecto per la seva lluita i la seva vida; a d'altres no les he vist mai, però ja en soc deutora».

Gemma Pasqual i Escrivà (Almoines, 1967) és una autora de llarg recorregut. Ha escrit una gran quantitat d'obres adreçades a infants i joves amb èxits rotunds, i el seu primer llibre d'adults a Comanegra, *Viure perillosament*, del qual s'han fet cinc edicions i ha estat traduït al castellà, va quedar finalista del Premi Llibreter 2020. Escriu regularment a *Vilaweb*, on va

començar a investigar per fer aquest llibre. Aquest és el seu primer assaig periodístic i, alhora, un llibre de relats en què la seva ploma literària brilla amb tot el caràcter.

Comanegra ha pagat la investigació per fer realitat aquest *Torturades*, fent una aposta decidida tant per la urgència del tema com per la qualitat i solvència de l'autora. Som conscients com poques vegades de **la necessitat d'aquest projecte**, que és un llibre i alhora un **compromís**.

«Les parets de la Jefatura Superior de Policia de Barcelona, a Via Laietana, han estat testimonis silenciosos d'una pràctica sistemàtica de maltractaments i tortures, amb total impunitat i vulneració dels drets fonamentals, delictes de lesa humanitat, amb detencions arbitràries per causes polítiques, per motius d'orientació sexual, d'identitat de gènere, de militància sindical, veïnal, de discriminació ètnica, racial o pel compromís amb la llengua i la cultura catalanes. [...] Alguns investigadors parlen de milers de persones; majoritàriament

homes, però també moltes dones, de tot l'espectre ideològic i perfil social. Les tortures a què van ser sotmeses les dones s'exercien amb el mateix odi i la mateixa força que s'esmerçava amb els homes, però hi havia un component de gènere específic envers elles, tant en els insults com en l'ús particular i sexuat de la violència, les descàrregues als genitals o els cops al baix ventre. Una modalitat repressiva que no sol ser objecte de denúncia, per pudor o per vergonya».

Des de fa anys, diverses entitats vinculades a la memòria democràtica reclamen que la comissaria es tanqui i sigui **reconvertida en un espai de memòria d'interpretació de la tortura i la repressió**. A finals de l'any passat es va presentar la **primera querella** per tortures practicades a la Jefatura de Via Laietana durant el franquisme, i aquest any està previst que se'n presentin d'altres. No obstant això, l'última vegada que el govern espanyol s'ha manifestat sobre la qüestió (el 7 de febrer d'enguany) ha descartat la possibilitat de cedir la comissaria per fer-hi un espai de memòria. En paraules del ministre de Presidència al Senat, responent a la petició formal del grup d'entitats memorialistes que formen l'Ateneu de Memòria Popular, Via Laietana va ser un «símbol de la pitjor repressió franquista» però «avui és un lloc on homes i dones que formen part de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat treballen per la seguretat de tots nosaltres i d'acord amb la Constitució i els valors democràtics». Els testimonis d'aquest llibre desmenteixen clarament que les tortures de Via Laietana siguin patrimoni exclusiu del règim de Franco.

L'estructura del llibre és gairebé cronològica, però amb dues excepcions. Arranca «pel final», amb el cas de Xènia Garcia el 2019; a continuació recula a l'any 1941 per avançar ordenadament dècada a dècada fins a tornar a arribar als anys 2000, i es conclou amb el cas sofert doblement per una mare i la seva filla entre finals dels seixanta i finals dels vuitanta: Teresa Alabèrnia i Núria Cadenes. Un últim exemple de com la tortura ha saltat de generació a generació i de règim a règim. El llibre es tanca amb una llista de cinquanta-set policies assenyalats per testimonis, per organitzacions memorialistes i mitjans de comunicació, molts d'ells denunciats davant diversos tribunals.

Les dones protagonistes:

Xènia Garcia Riera (Detinguda el 2019)
Soledad Real (Detinguda el 1941)
Victòria Pujolar (Detinguda el 1945)
Tomasia Cuevas (Detinguda el 1945)
Maria Rosa Borràs (Detinguda el 1959)
Manola Rodríguez Lázaro (Detinguda el 1959)
Pilar Rebaque (Detinguda el 1970)
Matilde (Detinguda el 1971)
Maribel Ferrándiz (Detinguda el 1971)
Carme Travesset (Detinguda el 1975)
La Rampoza (Detinguda el 1971)
Carmen González (Detinguda el 1973)
Isabel López López (Detinguda el 1971)
Eva Serra (Detinguda el 1977)
Blanca Serra (Detinguda el 1977)
Maria Teresa Lecha (Detinguda el 1981)
Montserrat Tarragó (Detinguda el 1977 i el 1985)
Mireia Comas (Detinguda el 1997 i el 1998)
Queixa 9306147, de qui es manté l'anonimat (Detinguda el 1993)
Ruth Gavarró (Detinguda el 2002)
Teresa Alabèrnia (Detinguda el 1969)
Núria Cadenes (Detinguda el 1988)